

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ ๓๐ มกราคม - ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศเย็นในตอนกลางคืน และมีแดดแรงในตอนกลางวัน	๑. มะม่วง	ใบอ่อน-ติดดอก	เพลี้ยไฟพริก	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัย ไข่ปากเขี้ยวเนื้อเยื่อ และ ตูดน้ำเลี้ยงจากเซลล์พืชบริเวณใบอ่อน ยอดอ่อน ตุ่มตาใบ ตุ่มตาดอก ช่อดอก การทำลายในระยะติดดอกจะทำให้ช่อดอกหงิกงอ ดอกร่วงไม่ติดผล หรือทำให้ติดผลน้อย ส่วนอาการที่ปรากฏบนยอดอ่อน จะทำให้ใบที่แตกใหม่ แคระแกร็น ขอบใบและปลายใบไหม้ ใบอาจร่วงตั้งแต่ยังเล็กๆ สำหรับใบที่ขนาดโตแล้ว เพลี้ยไฟมักลงทำลายตามขอบใบ ทำให้ใบม้วนงอ และปลายใบไหม้ ถ้าเป็นการทำลายที่ยอดจะรุนแรง ทำให้ยอดแห้งไม่แทงช่อใบหรือช่อดอก	๑. ถ้าพบไม่มากให้ตัดส่วนที่แมลงระบาดไปเผาทิ้ง เพราะเพลี้ยไฟมักอยู่กันเป็นกลุ่ม บริเวณส่วนยอดอ่อนของพืช ๒. การพ่นสารฆ่าแมลง ควรพ่นระยะติดดอกอย่างน้อย ๒ ครั้ง คือ ระยะเริ่มแทงช่อดอก และระยะเริ่มติดผลขนาดมะเขือพวง (ประมาณ ๐.๕-๑.๐ เซนติเมตร) ถ้าหากพบเพลี้ยไฟระบาดรุนแรงให้พ่นซ้ำในระยะก่อนดอกบาน ๓. สารฆ่าแมลงที่แนะนำ คือ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน ๒.๕% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ เฟนโพรพาทริน ๑๐% อีซี อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร * ในขณะที่ดอกบานควรหลีกเลี่ยงการใช้สารดังกล่าว เนื่องจากอาจเป็นอันตรายต่อแมลงผสมเกสรได้

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	๒. หอมแดง	เก็บเกี่ยว	หนอนกระทู้หอม	หนอนกระทู้หอมจะเจาะเข้าไปอาศัยในใบหอม และกัดกินเนื้อเยื่อใบหอมทำให้ใบมีสีขาว และจะกัดกินไปถึงหัวหอมทำให้ไม่สามารถเก็บผลผลิตได้	<p>๑. เก็บกลุ่มไข่และหนอนทำลายเพื่อช่วยลดการระบาด</p> <p>๒. ในระยะหนอนขนาดเล็กและมีการระบาดน้อย พ่นด้วยเชื้อแบคทีเรีย บาซิลลัส ทูริงเยนซิส <i>Bacillus thuringiensis</i> (Bt) อัตรา ๑๐๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร</p> <p>๓. สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น คลอแรนทรานิลิโพรล ๕.๑๗% เอสแอล อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต ๑.๘๒% อีซี อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คลอพินาเพอร์ ๑๐% เอสซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ โทลเฟนไพแรต ๑๖% อีซี อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อินดอกซาคาร์บ ๑.๕% เอสซี อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ สไปนีโทแรม ๑๒% เอสซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร</p>
	๓. มะม่วงหิมพานต์	แทงช่อดอก - สร้างเมล็ด(nut) และผลปลอม (apple)	๑. เพลี้ยไฟ	ทำลายมะม่วงหิมพานต์ ช่วงแตกยอดอ่อน ช่อดอก และผลอ่อน โดยดูดกินน้ำเลี้ยง ทำให้ยอดอ่อน หักงอ หรือแห้งตาย กรณีระบาดรุนแรงจะทำให้ช่อดอกไหม้เป็นสีดำ และไม่ติดผล ถ้าติดผลแล้ว จะทำให้ผลร่วง	เมื่อพบการระบาด ช่วงเริ่มแทงช่อดอกหรือก่อนดอกบาน ทำการพ่นสารฆ่าแมลงแลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน ๒.๕% อีซี อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คาร์บาริล ๘.๕% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๕๐

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน ๒๐% อีซี อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
			๒. เพลี้ยแป้ง	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบ ช่อดอก และช่อผล ต่อมาจะทำให้ราดำมาเจริญอยู่บริเวณนั้น และทำให้ใบร่วงช่อดอกไม่ติดผล และผลแคะแกร็น ถ้ามีปริมาณมาก มักพบเพลี้ยแป้งเกาะที่ลำต้น เป็นกระจุก และมักพบร่วมอยู่กับมด โดยมีมด เป็นพาหน่นำเพลี้ยแป้งให้เคลื่อนย้ายไปตามส่วนต่างๆ ของต้นมะม่วงหิมพานต์	หมั่นสำรวจยอดและช่อดอก หากพบกลุ่มเพลี้ยแป้งเป็นปุยสีขาว และเริ่มมีราดำเกิดขึ้น พ่นสารฆ่าแมลงป้องกันกำจัด ๒-๓ ครั้ง ห่างกัน ๗ วัน เพราะตัวอ่อนหลบอยู่ใต้ท้องตัวเต็มวัยเพศเมียอาจยังไม่ตายจากการพ่นครั้งแรก โดยใช้สารฆ่าแมลง ฟิริมโฟส-เมทิล ๕๐% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ มาลาไทออน ๘๓% อีซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
	๔. พืชตระกูลแตง (เช่น แตงกวา แตงร้าน แตงโม แตงไทย เมล่อน แคนตาลูป ชูกินี ฟักทอง ฟักเขียว ฟักแม้ว มะระจีน และบวบ)	ทุกระยะการเจริญเติบโต	๑. โรคราน้ำค้าง (เชื้อรา <i>Pseudoperonospora cubensis</i>)	มักพบอาการของโรคบนใบที่อยู่บริเวณด้านล่างของต้นก่อน แล้วขยายลุกลามไปยังใบที่อยู่ด้านบน อาการเริ่มแรก บนใบปรากฏแผลฉ่ำน้ำ ต่อมาแผลจะขยายตามกรอบของเส้นใบย่อย ทำให้เห็นแผลเป็นรูปเหลี่ยมเล็กๆ ต่อมาแผลเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ในตอนเช้าที่สภาพอากาศมีความชื้นสูงจะพบเส้นใยของเชื้อรา ลักษณะเป็นขุยสีขาวถึงเทา ตรงแผลบริเวณด้านใต้ใบ แผลจะขยายติดต่อกัน เป็นแผลขนาดใหญ่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มหรือเทาดำ หากอาการรุนแรงจะทำให้ใบเหลืองและแห้งตายทั้งต้น พืชที่เป็นโรคจะติดผลน้อย ผลมี	๑. ใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและปราศจากโรค ๒. ก่อนปลูกควรแช่เมล็ดพันธุ์ในน้ำอุ่น ๕๐ องศาเซลเซียส นาน ๒๐-๓๐ นาที หรือคลุกเมล็ดด้วยสารเมทาแลกซิล ๓๕% ดีเอส อัตรา ๗ กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ ๑ กิโลกรัม ๓. ไม่ปลูกพืชแน่นเกินไป เพราะจะทำให้มีความชื้นสูง ๔. หมั่นกำจัดวัชพืช เพื่อให้มีการถ่ายเทอากาศในแปลงได้ดี และทำลายแหล่ง

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				ขนาดเล็ก คุณภาพของผลจะลดลง หากเป็นโรคในระยะมีผลอ่อน จะทำให้ผลลีบเล็ก และบิดเบี้ยว	<p>อาศัยของด้วงเต่าแดง</p> <p>๕. กำจัดด้วงเต่าแดง ซึ่งอาจเป็นด้วงแพร่เชื้อราสาเหตุโรค โดยการจับทำลาย หรือพ่นด้วยสารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพ ป้องกันกำจัด เช่น ไดโนทีฟูแรน ๑๐% เอสแอล อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ฟิโพรนิล ๕% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คาร์บาริล ๘๕% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร</p> <p>๖. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคเริ่มระบาดพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น แมนโคเซบ + เมทาแลกซิล - เอ็ม ๖๔% + ๔% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไซมอกซานิล + ฟามอกซาโดน ๓๐% + ๒๒.๕% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๑๐ - ๑๕ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ แมนโคเซบ + วาลิพินาเลท ๖๐% + ๖% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ โดเมโทมอร์ฟ ๕๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๑๐ - ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ แมนโคเซบ ๘๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๒๐ - ๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร โดยพ่นให้ทั่วทั้งบนใบและใต้ใบ ทุก ๕ - ๗ วัน</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					๗. แปลงที่เป็นโรค ควรหลีกเลี่ยงการให้น้ำในตอนเย็น ๘. แปลงที่เป็นโรค หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ให้เก็บซากพืชไปเผาทำลาย นอกแปลงปลูก และไม่ปลูกพืชตระกูลแตงซ้ำ ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน
			๒. โรคราแป้ง (เชื้อรา <i>Oidium</i> sp.)	พบเชื้อราคล้ายผงแป้งสีขาวเกิดเป็นหย่อมๆ บนใบ มักพบที่ใบส่วนล่างของต้นก่อน ถ้าสภาพแวดล้อมเหมาะสม อาการโรคจะกระจายทั่วทั้งใบ และลูกกลามขึ้นไปยังใบส่วนบนของต้น เห็นเชื้อราคล้ายผงแป้งสีขาวปกคลุมใบเกือบทั้งต้น ต่อมาใบค่อยๆ ชีดเหลืองและแห้ง หากโรคระบาดรุนแรงจะลูกกลามไปยังทุกส่วนของพืช ทำให้ต้นแห้งตายในที่สุด ถ้าพืชเป็นโรคในระยะติดผลอ่อน จะทำให้ผลแกร็น บิดเบี้ยว ผิวขรุขระ เป็นตุ่ม หรือผลที่เปลือก	๑. ดูแลและบำรุงรักษาต้นพืชให้มีความแข็งแรง สมบูรณ์ ๒. หมั่นกำจัดวัชพืช เพื่อให้มีการถ่ายเทอากาศในแปลงได้ดี ๓. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคเริ่มระบาด พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น เบนโนมิล ๕๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๑๕ - ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ โพรพิเนบ ๗๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๔๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ฟลูโอไพแรม + ไตรฟลอกซีสโตรบิน ๒๕% + ๒๕% เอสซี อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ทีบูโคนาโซล + ไตรฟลอกซีสโตรบิน ๕๐% + ๒๕% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๑๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ เพนทือโอไพแรด ๒๐% เอสซี อัตรา ๕ - ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นทุก ๕ - ๗ วัน

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					๔. แปลงที่เป็นโรค หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ควรเก็บซากพืชไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (น.ส.ลาวัณย์ จันทร์อัมพร) ข้อมูลจาก : ศวส.สุโขทัย (มะม่วง) และ ศวส.ศรีสะเกษ (หอมแดงและมะม่วงหิมพานต์)

ผู้กลั่นกรอง : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช